



LABORE ET ZELO

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: осінній. **Рік:** 2022-2023

Дні, час, місце: за розкладом

Інформація про викладача

Ім'я доц. Хлебик С.Р.

Контакти Тел. 0674162312 E-mail: <https://cutt.lv/ZhbeccO>

Робоче місце Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи, аудиторія 120

Години
консультацій Понеділок, 13.30-14.50.

Опис курсу

Інтегрований зміст дисципліни дозволить використовувати набуті знання і навички магістрантами різного профілю професійної підготовки на засадах соціально-педагогічного підходу. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень.

Дисципліна враховує сучасні тенденції і закономірності розвитку соціальної педагогіки, спрямована на вивчення теоретичних засад та набуття практичних навичок гуманізації соціального сімейного та дитячо-молодіжного середовища, на оволодіння компетентностями ефективної професійної соціально-педагогічної діяльності, а саме:

- ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.
- теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
- критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
- використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

Мета навчання

Дисципліна сприяє формуванню наступних фахових компетентностей:

- знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

-здатність до аналізу соціально - психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

- здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей.

-здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

-здатність надавати соціально - педагогічну допомогу дітям та сім'ям, сприяти виробленню навичок самодопомоги.

Форми і методи навчання

Обсяг дисципліни (години) та види занять: лекції -20 год, семінарсько-практичні заняття -20 год, самостійна робота – 80 год.

Поточний контроль – практичні заняття, модульна контрольна робота, самостійна робота.

Підсумковий контроль-залік.

Методи навчання – загальнонаукові, фахові й психолого-педагогічні методи: словесні-розповідь, навчальна лекція, навчальна дискусія, наочні-ілюстрування, демонстрування, практичні методи навчання-вправи, тренінги, ділові ігри, інтерактивні методи (технології ситуативного моделювання, колективно-групова робота), дистанційні методи навчання.

Організація навчання

Обсяг	Тема
Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Соціальна педагогіка як галузь науки. Вступ: людина як біосоціальна істота. Взаємодія людини і суспільства. Характеристика поняття „соціальна педагогіка”. Поняття про науку як сферу людської діяльності, спрямовану на вироблення й систематизацію нових, об’єктивних знань та уявлень про дійсність (А.В.Мудрик, 2007). Сутність соціальної педагогіки як галузі наукових знань: об’єкт, предмет, мета, завдання та функції; джерела. Провідні концепції соціальної педагогіки. Закономірності та принципи соціальної педагогіки.
Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Категорії і поняття соціальної педагогіки Загальна характеристика понятійно-категоріального апарату соціальної педагогіки. Взаємозв’язок категорій соціальної педагогіки з категоріями і поняттями педагогіки, соціальної роботи, соціології, психології. <i>Загальнопедагогічні категорії та поняття (виховання, навчання,</i>

	педагогічний процес, педагогічна діяльність). <i>Власні поняття</i> соціальної педагогіки: соціальне виховання, соціальне навчання, соціально-педагогічна діяльність, соціально-педагогічний процес, соціально-педагогічна профілактика, соціально-педагогічний захист. <i>Запозичені категорії</i> і поняття: соціалізація, соціальний розвиток, соціальна ситуація розвитку, соціальний інститут, соціальна адаптація, соціальна реабілітація, соціальна абілітація, десоціалізація, ресоціалізація.
Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Девіантна поведінка як форма вияву соціальної дезадаптації Поняття девіацій та їх типи. Концепції девіацій. Девіантна поведінка як форма соціальної дезадаптації. Передумови та фактори девіантної поведінки. Види девіантної поведінки. Делінквентна поведінка у широкому та вузькому знаєнні. Адиктивна поведінка, групи різновидів адитивної поведінки. Психопатологічний тип девіантної поведінки та його види.: Злочинність як форма прояву деліквентної поведінки. Проституція як форма прояву девіантної поведінки; особливості дитячої проституції, її причини та наслідки. Явище суїциду у підлітковому віці, його причини.
Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Поняття «норми» і «відхилення від норми» в соціальній педагогіці Значення понять <i>норма</i> та <i>відхилення від норми</i> в соціальній педагогіці. Різноманітність норм, їх відносність та умовність. Поняття соціальної норми, класифікація соціальних норм (за суб'єктами, носіями норм; за сферою діяльності; за змістом; за місцем у нормативно-ціннісній ієрархії; за сферою застосування; за функціями; за ступенем усталеності тощо). Типи відхилень: фізичні, психічні, педагогічні, соціальні. <i>Обдарованість</i> як особлива група відхилень. Види обдарованості. <i>Педагогічні (освітні)</i> норми та відхилення, їх причини. <i>Соціальні</i> норми та відхилення від них
Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Соціально-педагогічна діяльність як особливий вид педагогічної діяльності. Поняття та сутність соціально-педагогічної діяльності. Соціально-педагогічна діяльність як важливий засіб соціальної політики держави. Співвідношення понять “соціально-педагогічна діяльність”, “соціально-педагогічна робота” та “соціальна робота”. Соціально-педагогічна діяльність як <i>система</i>; структура соціально-педагогічної діяльності. Загальна характеристика об'єктів і суб'єктів соціально-педагогічної діяльності. <i>Зміст</i> соціально-педагогічної діяльності, його провідні напрями: соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціокультурна анімація, соціальне обслуговування (соціальні послуги, соціальна допомога).

Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Сім'я як соціальний інститут і об'єкт соціально-педагогічної роботи Сім'я як соціальний інститут, місце сім'ї в соціалізації особистості. Соціальні функції сім'ї. Структура і типологія сімей. Соціальний статус сім'ї, його вплив на соціалізацію особистості. Сім'я як об'єкт соціальної політики держави та соціально-педагогічної роботи. Зміст, методи та форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Напрями діяльності соціального педагога по відношенню до сім'ї: освітній, психологічний, посередницький.
Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Соціально-педагогічна підтримка дітей та молоді з особливостями психофізичного розвитку Наукові підходи до соціально-педагогічної підтримки дітей та молоді з інвалідністю. Суб'єкти та заклади соціальної та соціально-педагогічної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, зміст, методи. Види соціальної роботи: соціальні послуги, соціально-педагогічний патронат сімей, які виховують дітей з інвалідністю, соціально-педагогічна профілактика, соціально-педагогічна реабілітація. Робота медико-психолого-педагогічної консультації. Залучення дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладах дошкільної та середньої освіти (інклюзивна освіта). Особливості роботи соціального педагога у інклюзивному середовищі навчальних закладів різного типу.
Лек.2 год. Пр.2 год. Сам.8 год.	Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Зміст понять <i>сирота, соціальний сирота, дитина, яка залишилася без піклування батьків, діти вулиці</i>. Соціальний статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. <i>Опікунство</i> та <i>піклування</i> як форми охорони та захисту прав неповнолітніх осіб, які залишилися без піклування батьків та дітей-сиріт. Органи опіки та піклування. <i>Сімейні форми піклування</i>: усиновлення, опіка, дитячі будинки сімейного типу, прийомна сім'я, патронатна сім'я. Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування: напрями, форми та методи роботи.
Лек 4 год. Пр. 4 год. Сам 9 год.	Робота соціального педагога з дітьми девіантної поведінки Профілактика і реабілітація як основні види соціально-педагогічної роботи з дітьми девіантної поведінки. Види соціально-педагогічної профілактики (первинна, вторинна та третинна). Поняття реабілітації та ресоціалізації. Робота соціального педагога з "важкими підлітками". Стратегічні напрями соціально-педагогічного впливу на підлітків-правопорушників: корекція батьківського виховання та умов життя; вивчення і корекція мотивів та цілей підлітків з делінквентною

поведінкою, залучення неповнолітніх до позитивних соціальних відносин і соціально-корисної діяльності.

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
20 балів	Підготовка до лекційних та семінарсько-практичних занять, представлених у вигляді опорного конспекта
25 балів	Індивідуальний проект – розробити (підібрати) та проаналізувати 10 соціально-педагогічних ситуацій, що висвітлюють проблеми соціалізації дітей і молоді в умовах сучасного суспільства. Завдання спрямоване на визначення рівня сформованості умінь обирати методично обґрунтовані методи для реалізації соціально-педагогічної роботи, здійснювати їх адаптацію та модифікацію до вирішення конкретних професійних задач. Схема аналізу – основна соціально-педагогічна проблема, представлена в ситуації, чинники, що вплинули на її створення, дії соціального педагога, щодо її вирішення, спрогнозувати наслідки. Оформити в папку з файлами (друкований та електронний варіанти тексту). Електронний варіант презентацій подається у вигляді теки в Інтернеті.
20 балів	Створити картотеку передового досвіду та інновацій в соціально-педагогічній діяльності з короткими анотаціями (не менше 10). Результати роботи представляються у вигляді презентацій на семінарсько-практичних заняттях згідно теми заняття. Електронний варіант презентацій подається у вигляді теки в Інтернеті.
20 балів	Скласти словник основних соціально-педагогічних термінів, систематизувати за темами курсу(обсяг - не менше 50), оформити окремим електронним документом із списком використаних джерел
15 балів	Модульна контрольна робота
100 балів	Разом

Політика курсу

- **Відвідування та / або участь:** відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь в представленні соціального проекту тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Ефективність відвідування буде вимірюватися реєстрацією активності слухача на занятті.
- **Запізнення:** Запізнення при здачі завдань можливі. За умови надання відповідного документа термін здачі буде обговорюватися індивідуально, без необхідних документів – термін здачі усіх завдань не пізніше як за 7 днів до призначеного терміну заліку.
- **Переоцінка:** запит на переоцінку приймається у письмовій формі в робочі години протягом тижня після призначеного кінцевого терміну подання оціночного завдання.
- **Перескладання:** перескладання завдань приймається протягом тижня в робочі години. Завдання може бути удосконалене, але зміна теми і умов виконання не дозволяється.
- **Академічна доброчесність та плагіат:**
Дотримання академічної доброчесності особами, що навчаються, передбачає:
 - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
 - посилання на джерела інформації у разі використання почерпнутих з них ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- **Мобільні пристрої:** використання мобільного пристрою дозволяється за умови отримання відповідного завдання від викладача, що сприятиме навчанню здобувачів освіти. За інших умов мобільні пристрої мають бути вимкненими.
- **Поведінка в аудиторії:** стандартна щодо вимог поведінки студентів у закладі вищої освіти.